

‘Ik ben de opgerolde egel én de fiere pauw’

Een cactus nadoen of bedeesd in zijn blazer kruipen? Geen probleem. Acteur, regisseur en scenarist Tom Van Dyck (46) wisselt vlot van pose tijdens onze fotoshoot. Tussendoor vertelt hij open over de stille mens en het podiumbeest in hem. ‘Extremen houden me in evenwicht.’

Tekst: Joeri Cludts, foto's: Nico Van Dam

© Leef – 12 november 2018

<http://www.leefmagazine.be/stil#!/tom-van-dyck>

‘Pauuww, paaauwww, paaauwww!’ Tijdens een miezerige herfstochtend kijken enkele wandelaars in Den Botaniek in Antwerpen verrast op. Tom imiteerde net een kleurrijke vogel – prachtige staart inbegrepen – voor de lens van onze fotograaf.

Meteen daarna hurkt hij neer achter de stenen beelden van Greening II, een kunstwerk van Monique Donckers. De beelden steken steeds lager uit de grond, alsof ze liever uit beeld willen verdwijnen. Toepasselijk? 'Ik heb een extraverte kant, de fiere pauw in mij. Maar soms ben ik ook de stille, opgerolde egel. Die twee extremen houden me in evenwicht.'

'Van acteurs denk je misschien dat ze zich geweldig moeten inhouden of ze springen op tafel en zingen een flard Raymond van het Groenewoud of spelen wat Shakespeare. Ze lijken heel extravert, maar dat is niet zo. Dat geldt voor mij en ook voor de meeste acteurs die ik ken.'

Je komt anders best vlot over.

Tom Van Dyck: 'Dat weet ik. Ik ben ook niet te verlegen om in discussie te gaan, maar dat gaat niet zo vanzelf. Er hangt een kostprijs aan: energie. Onlangs spraken mijn dochters me er nog op aan. Papa, jij bent toch helemaal niet sociaal. Ze moesten zelfs niet twijfelen. Daar schrok ik wel van, ik voelde me betrappt. Ik kijk bijvoorbeeld veel liever met twee een film dan in een rumoerig café te gaan dansen.'

'Ik ben af en toe ook graag alleen, ook al heb ik een fantastisch gezin. Mijn vrouw en kinderen weten dat ik die stilte nodig heb.'

‘Papa, jij bent toch helemaal niet sociaal!’

Waar zoek je die stilte op?

‘Ik ben graag in de natuur. Ik ga vaak met mijn hond wandelen in de Hobokense Polder. Een tijdje geleden stond ik er oog in oog met een prachtige reebok. Dat was geweldig. Hij leek me aan te kijken alsof hij zich afvroeg wat ik daar kwam doen. Ik dacht ook: sorry dat ik je stoort.’

‘Op vakantie is het heerlijk om letterlijk uren op een rotsblok te zitten. Als ik van die rots kom vragen mijn dochters: dat heeft zeker weer deugd gedaan, papa? En dat is ook zo, ik geniet enorm van rust en stilte.’

‘Al mag je volledige stilte niet verwarren met de natuurlijke geluiden van dieren en planten. Die geluiden zijn veel rustgevender. Zo hoorde ik op een ochtend in het regenwoud van Suriname een tapir met zijn kleintje door de struiken wandelen. Dat was een prachtig moment. Ik voelde me als mens slechts een diersoort tussen de andere soorten.’

Je wilt dus harde menselijke geluiden, zoals een biepde smartphone, vermijden?

‘Ja, verschrikkelijke dingen zijn het trouwens. Al loop ik natuurlijk ook rond met zo’n toestel. Ze hebben het ons moeilijker gemaakt om rust te vinden.’

‘Toen ik twaalf of dertien jaar was, kon ik samen met mijn broer Hans een hele dag in de natuur verdwijnen. We namen boterhammen en wat drank, stapten onze fiets op en waren weg. We gingen naar vogels kijken en kwamen urenlang niemand tegen. We konden echt verdwalen in de natuur, ongelofelijk rustig. Dat kunnen mijn kinderen nu niet meer. Door onze smartphone zijn we heel de tijd met elkaar verbonden.’

‘Echt verdwalen in de natuur, dat kunnen kinderen nu niet meer’

Het beest in Tom

Je sterke band met de natuur mondde uit in de theatermonoloog ‘Het Beest in U’. Die is vanaf 2019 te zien. Hoe kijk je daarin naar mens en natuur?

‘Over de inhoud wil ik nog niets verklappen. Dat is voor januari. Maar ik speelde inderdaad al lang met het idee om iets te maken over natuur. Niet veel mensen weten bijvoorbeeld dat Van Vlees en Bloed eigenlijk startte als een dierenprogramma. Het personage Luc Vangenechten was iemand die struisvogeleieren stal uit boerderijen om ze uit te broeden. Hij zou de rest van het programma achtervolgd worden door die vogels. Samen met Michiel Devlieger heb ik er drie maanden aan gewerkt tot we vaststelden dat het idee niet werkte.’

‘We hebben het laten rusten en gooiden het over een andere boeg. Zo werd Van Vlees en Bloed een fictiereeks over een slagersfamilie.’

‘Het idee voor Van Vlees en Bloed startte als een dierenprogramma’

Hoe rijpen je ideeën? Heb je daar anderen voor nodig of sluit je je liever ergens op?

‘Ik trek er alleen op uit. Vier uur wandelen of mijn koersfiets van stal halen. Dat levert me meer creatieve ideeën op dan acht uur achter een computerscherm zitten. Als ik na een lange wandel- of fietstocht thuiskom en ik kan me het idee nog goed voor de geest halen, dan weet ik dat het goed is.’

‘Daarna is het fijn om alles te delen met kompanen aan wie je belang hecht. Samen nadenken, dingen onderuit halen of eraan toevoegen. Zo maak je je ideeën beter en heb je de kans om je twijfels te uiten. Want weet je, hoe langer ik bezig ben, hoe meer ik twijfel. De druk om te presteren is soms zo groot dat ik er onzeker van word. Ik begin dus alleen, maar dan heb ik anderen nodig om mijn ideeën te laten groeien.’

De spelende mens

Werk je zelf liever buiten beeld als scenarist of treed je toch het liefst op de voorgrond als acteur?

‘Die keuze kan ik onmogelijk maken. Het is heel prettig om aan een scenario te werken. Om in een fantasiewereld te vertoeven waarin alles nog kan gebeuren. Maar zodra een scenario af is, moet ik het voor een publiek brengen. Ik leg het niet zomaar in een kast om stof te verzamelen.’

‘Als ik te lang zit te schrijven, dan mis ik het acteren. Ik heb dat echt nodig. Ik ben een homo ludens, een spelende mens. Het is voor mij een van de beste manieren om me uit te drukken. Al heb ik er wel een omgeving met vertrouwen en professionele liefde voor nodig.’

Wat bedoel je daarmee?

‘Acteren is emotioneel heel intiem. Zeker bij heftige scènes. Dat kan alleen als je je durft open te stellen voor elkaar. Er moet vertrouwen zijn. Daarom is het voor mij belangrijk dat ik weet wie er aan een project meewerkt. Als ik me niet op mijn gemak voel bij een acteur of actrice, dan word ik nerveus en functioneer ik niet.’

Beleef je meer plezier aan een uitbundige rol? De extraverte journalist van 'Hallo Televisie' bijvoorbeeld, die we nog kennen uit In De Gloria. Of speel je liever een introverte rol zoals Alain Van Dam uit Het Eiland?

‘Dat is een onmogelijke keuze. Als acteur hou ik heel erg van tegenstrijdigheden, daarom ben ik ook een acteur. Ik heb al mijn rollen, van Alain Van Dam tot de journalist van In De Gloria, graag gespeeld. Misschien omdat ze allemaal deelverzamelingen van mij zijn. Als mens heb ik ook mijn

tegenstrijdigheden. Zo ga ik schommelend tussen introvert en extravert door het leven.'

'Al mijn rollen zijn deelverzamelingen van mij'

Het Beest in U is vanaf 25 januari 2019 op tournee. Speellijst via www.toespijs.be